

แบบสอนอ่านวิทยาศาสตร์เบื้องต้น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง

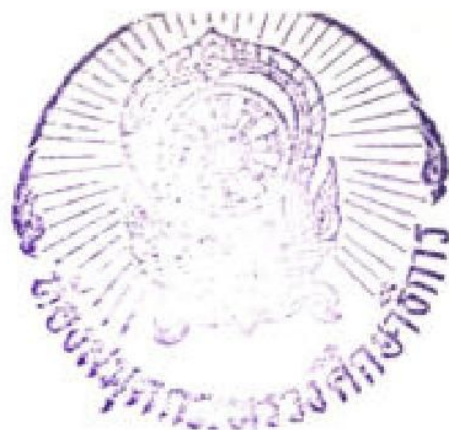
รอบตัวเรา

๒๕๔

กองตำรา กรมวิชาการ

ของ กระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอนอ่านวิทยาศาสตร์เบื้องต้น

เรื่อง

รอบตัวเรา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่หก ๑๒,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๑๒

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๔.๕๐ บาท
(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ พระนคร
มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

๗ ๐๗๘๐๕

๑ ๒ 3๕

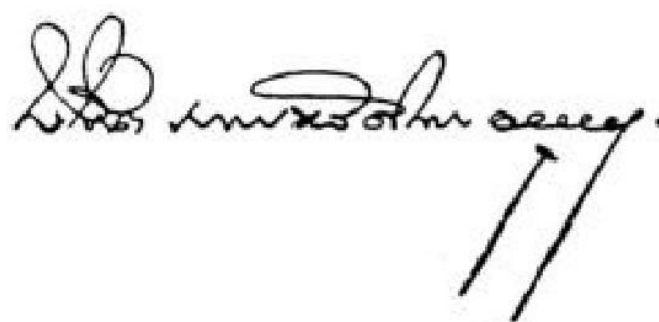
๗๐๐๗๖๗ ๑๘ มี.ค. ๑๓/๒

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง อนุญาตให้ใช้แบบเรียนในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือแบบสอนอ่านวิชาวิทยาศาสตร์
เบื้องต้น สำหรับชั้นประถมศึกษาเรื่อง “รอบตัวเรา” ซึ่ง
กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้เป็นหนังสือ
แบบสอนอ่านวิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้นสำหรับชั้นประถมศึกษาได้.

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๐๒

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือแบบสอนอ่าน วิชาวิทยาศาสตร์เบื้องต้น เรื่อง
“รอบตัวเรา” นี้ กรมวิชาการเรียบเรียงขึ้นตามแนวการประถม
ศึกษาปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้เป็นหนังสือ
แบบสอนอ่านของเด็กในทางวิทยาศาสตร์เบื้องต้น สำหรับชั้น
ประถมศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

บัญชีเรื่อง

พืชที่สำคัญของเรา หน้า 1

พืชผักสวนครัว 7

ไม้ผล 11

ไม้ประดับ 17

ลม 21

น้ำ 27

ฝน 33

เมฆ	37
ฤดู	41
ดวงอาทิตย์และแสงแดด	47
ดวงจันทร์และดาว	53
ของเล่น	59
แรงที่ใช้กับของเล่น	65

พืชที่สำคัญของเรา

ต้นข้าวในทุ่งนาสีเขียวสะพรั่ง

ควายกินหญ้าอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ริมสระ

เด็กชายป้อมยืนดูผีเสื้อตอมดอกไม้

ต้นไม้หรือพืชเป็นสิ่งมีชีวิต

ต้นไม้มีอยู่หลายร้อยหลายพันชนิด

บางชนิดสูงใหญ่ บางชนิดก็เล็ก

ต้นก้ามปู ต้นโพธิ์ ต้นไทร ต้น

มะม่วง และต้นขมพู่เป็นพืชชนิดใหญ่

ต้นไม้ใหญ่บางชนิดมีลำต้นสูงชะลูด

บางชนิดต้นเตี้ยมีกิ่งก้านและใบดก

เราชอบนั่งพักผ่อนใต้ร่มไม้ใหญ่

เรารู้จักส่วนสำคัญของพืชใหม่
 ราก คือ ส่วนที่อยู่ใต้พื้นดิน
 ลำต้น กิ่งก้าน ใบ ดอก และผล
 เป็นส่วนที่อยู่เหนือพื้นดิน

พืชขึ้นอยู่ตามป่าตามเขา ในไร่นา
ในสวน ในบ่อ ในคู หรือคลอง
พืชมีราก ลำต้น กิ่งก้านและใบ
รากดูดน้ำและสิ่งที่เป็นอาหารส่งลำ
ต้นไปสู่ใบ ใบทำหน้าที่ปรุงอาหาร
ไปเลี้ยงต้น พืชส่วนมากมีดอก
ผล และเมล็ดไว้สำหรับสืบพืชพันธุ์
พืชหลายชนิดเติบโตจากเมล็ด

ฝนช่วยรดน้ำต้นไม้ให้เรา
ฝนช่วยให้พืชเติบโตงอกงาม

ต้นไม้ปรุงอาหารในเวลากลางวัน
แสงแดดช่วยให้ต้นไม้เติบโต

พืชต้องการน้ำและอาหารจากดิน
ต้องการอากาศสำหรับหายใจ และ
ต้องการแสงแดดสำหรับปรุงอาหาร
สินค้าสำคัญของประเทศไทย คือ
ข้าว ยาง ไม้สัก และไม้อื่น ๆ
สินค้าเหล่านี้ได้มาจากพืชทั้งสิ้น
พืชทำรายได้ให้แก่ประเทศเรามาก
เราควรช่วยกันบำรุงรักษาพืช

พืชผักสวนครัว

เราชอบทำสวนครัวที่หลังบ้าน

พ่อและแม่ปลูกผักไว้หลายชนิด

ป๋อมและลีด้าช่วยรดน้ำในตอนเย็น

พืชผักสวนครัวมีหลายชนิด
บางชนิดเป็นพืชต้นเล็ก ๆ เช่น พริก
มะเขือ หอม กระเทียม ผักกาด
ผักชี กระหล่ำปลี และมะเขือเทศ
บางชนิดเลื้อยเป็นเถา เช่น บวบ
น้ำเต้า ฟักทอง ถั่วฝักยาว และมะระ
ต้นผักเหล่านี้เป็นพืชล้มลุก
เราต้องเพาะเมล็ดพืชล้มลุกทุกปี

แม่ให้เรารับประทานผักทุกวัน

แม่ทำสลัดผักสดอร่อยมาก

บางครั้งแม่ต้มหรือผัดผักให้สุก

เธอรับประทานผักทุกวันหรือเปล่า

ผักเป็นอาหารที่มีประโยชน์
ผักช่วยให้ร่างกายเติบโตแข็งแรง
และช่วยไม่ให้เป็นโรคเหน็บชา
ป้อมและลีดา มีร่างกายแข็งแรง
เขาบอกว่า เขารับประทานผักทุกวัน
แม่เก็บผักในสวนครัวมาทำอาหาร
เขาชอบรับประทานอาหารที่แม่ทำ
เด็กที่กินผักทุกวันจะเติบโตแข็งแรง

ไม้ผล

กล้วยสุกสีเหลืองนํากิน

มะละกอสุกสีแดงหวานอร่อย

ละมุดผลยาวหวานกรอบ

เธอชอบรับประทานผลไม้อะไร

เราควรกินผลไม้สดทุกวัน
ผลไม้รสดี กินอร่อย และมีประโยชน์
ผลไม้ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง
ช่วยไม่ให้เป็นโรคเลือดออกตามไรฟัน
ประเทศไทยโชคดีที่มีดินดี
เรามีผลไม้อร่อยกินแทบตลอดปี
ผลไม้บางชนิดมีตลอดปี เช่น
กล้วย มะละกอ ฝรั่ง และส้ม

ต้นกล้วยหลังบ้านออกผลแล้ว
เราเรียกดอกกล้วยว่า “หัวปลี”
หัวปลีกล้วยน้ำละว้ารับประทานอร่อย
เธอชอบรับประทานกล้วยน้ำละว้าไหม

ไม้ผลปลูกได้ทั่วไปทุกภาค
ผลไม้บางชนิดเป็นพืชล้มลุก
พืชล้มลุกออกผลครั้งเดียวแล้วก็ตาย
เราต้องปลูกใหม่ทุกปี
ต้นกล้วยเป็นพืชล้มลุก
เราปลูกกล้วยด้วยหน่อของมัน
กล้วยทำขนมได้หลายชนิด
กล้วยสุกตากแห้งเก็บเอาไว้ได้นาน

ต้นตาลมีลำต้นสูงชะลูด
เราได้นำตาลสดจากงวงตาล
จาวตาลอ่อนรับประทานอร่อย
ลูกตาลที่สุกแล้วทำขนมได้

ไม้ผลบางชนิดเป็นพืชยืนต้น
เมื่อออกดอกออกผลแล้วก็ไม่ตาย
ไม้ผลเหล่านี้ออกผลตามฤดูปีละครั้ง
ราวเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม
มีมะม่วง มะปราง ลิ้นจี่ และขนุน
ราวเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม
มีทุเรียน กระท้อน เงาะ และมังคุด
ต่อไปมีลำไย ลำไย และส้ม

ไม้ประดับ

สนามหญ้าหน้าโรงเรียนตัดเรียบ

ต้นไม้มิสนามกำลังออกดอกงาม

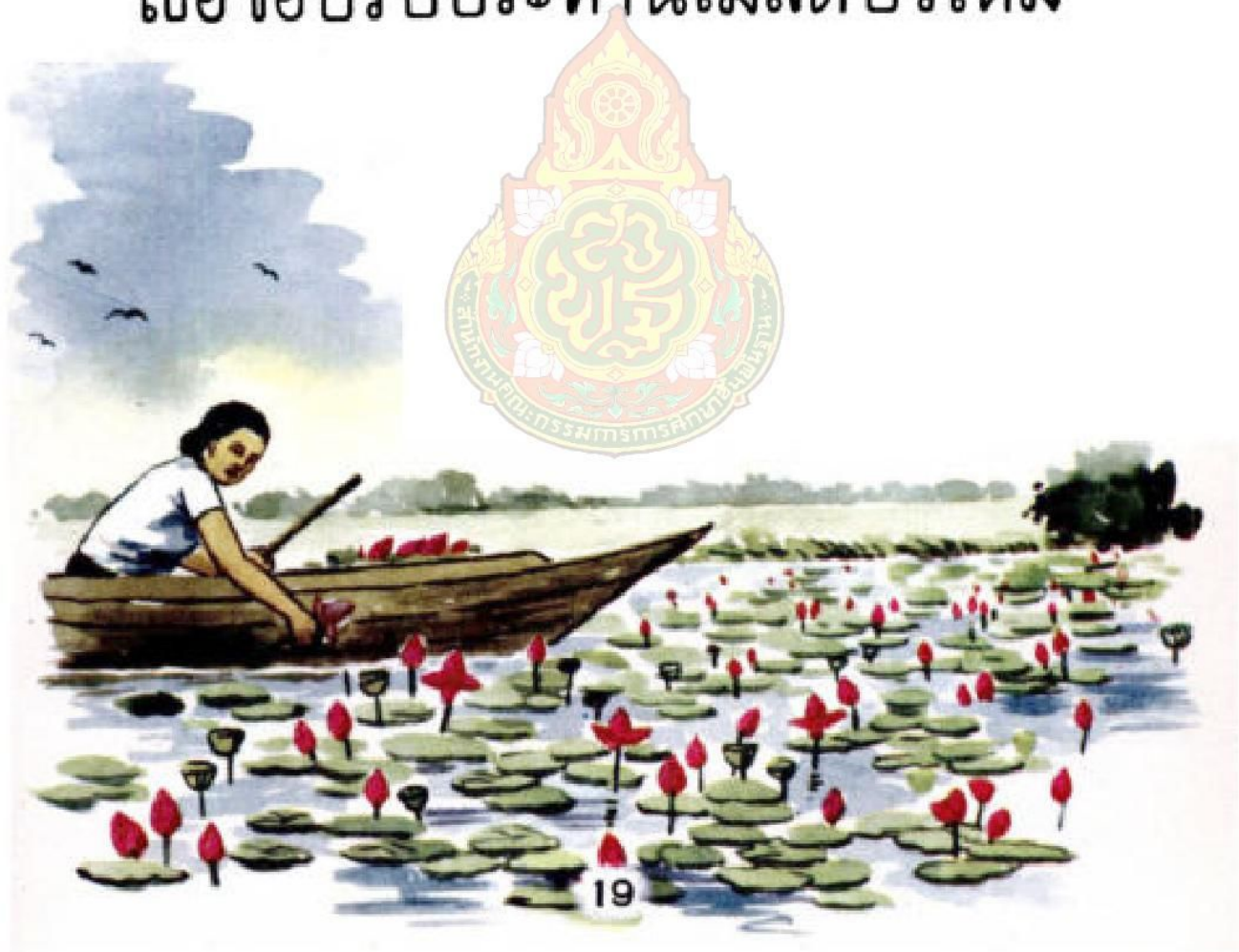
บางต้นมีดอกสีชมพู บางต้นสีม่วง

นักเรียนช่วยรดน้ำต้นไม้ในเวลาเช้า

เราแทบทุกคนชอบดอกไม้
ดอกไม้บางชนิดสีสวย บางชนิดกลิ่น
หอม บางชนิดมีก้านยาว บางชนิดสั้น
ต้นเตียน ดาวเรือง หงอนไก่
บานไม่รู้โรย มะลิ และบานชื่น
เป็นดอกไม้ที่ปลูกและเลี้ยงง่าย
เราควรปลูกไม้ดอกไม้ประดับบ้าน
ต้นไม้ ดอกไม้เพิ่มความงามให้บ้าน

แม่พายเรือเก็บดอกบัวในคู
แม่ต้องการดอกบัวไปบูชาพระ
แม่เก็บฝักบัวให้สิดาและน้อง
เธอชอบรับประทานเมล็ดบัวไหม

ไม้ดอกบางชนิดต้นสูงใหญ่มาก
เช่น จำปี จำปา สารภี พิกุล
ประดู่ กรรณิการ์ และกระดังงา
บางชนิดเป็นกอหรือเป็นพุ่มเตี้ย
เช่น พุทธรักษา เขียวกระแต และมะลิ
บางชนิดเป็นเถาเรียกว่าไม้เลื้อย
เช่น ไลดา ชมนาด และสายหยุด
ดอกไม้เหล่านี้มีกลิ่นหอมชื่นใจ

ลม

ป้อมเอาหลอดใส่ลงในแก้วน้ำ
เมื่อป้อมเป่าหลอดนั้นด้วยแรง
ป้อมจะเห็นฟองปุดขึ้นมาเหมือน
ลูกโป่งเล็กๆ

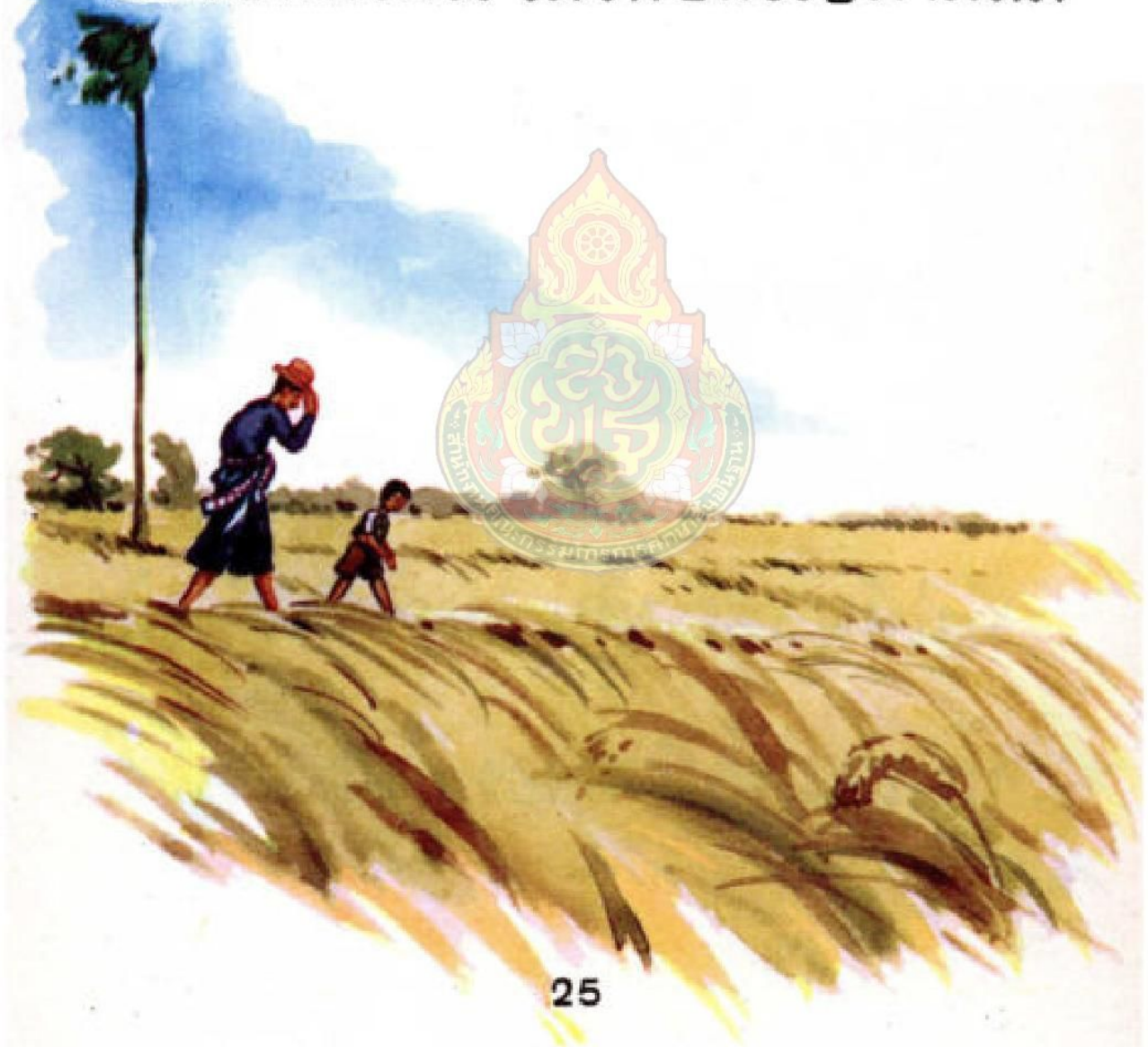
ในฟองนั้นมีอากาศเหมือนกับในโลก
โป่ง มีอากาศอยู่รอบตัวเราและ
ทั่วไปหมด เรามองไม่เห็นอากาศ
เมื่ออากาศเคลื่อนไหว ไปไม้ไหว
ถึงไม้แกว่ง ว่าจะขึ้นไปลอยอยู่
ในท้องฟ้า เมื่ออากาศเคลื่อนไหว
เราว่ามีลม เรามองไม่เห็นลม
แต่ลมทำให้เรารู้สึกเย็นสบาย

บ่ายวันนี้มีลมพัดเย็นสบาย
ป้อมและเพื่อนเล่นว่าวอยู่ในทุ่ง
ลมช่วยให้ว่าวลอยอยู่ได้นานๆ

หน้าร้อนมักมีลมโชยตอนบ่าย
ลมพัดจากทางใต้ไปทางเหนือ
ลมในฤดูนี้เรียกว่า “ลมว่าว”
พอเข้าหน้าฝน ลมนี้จะพัดแรงขึ้น
และทำให้ฝนตกในประเทศไทย
หน้าหนาวลมพัดมาจากทางเหนือ
ลมนี้จะทำให้เรารู้สึกหนาวเย็น
ลมในฤดูนี้เรียกว่า “ลมหนาว”

เสียงลมพัดดัง อู้! อู้! อู้!
ป้อมและพ่อรีบเดินกลับบ้าน
พ่อจับหมวกไว้ไม่ให้ปลิวไปตามลม

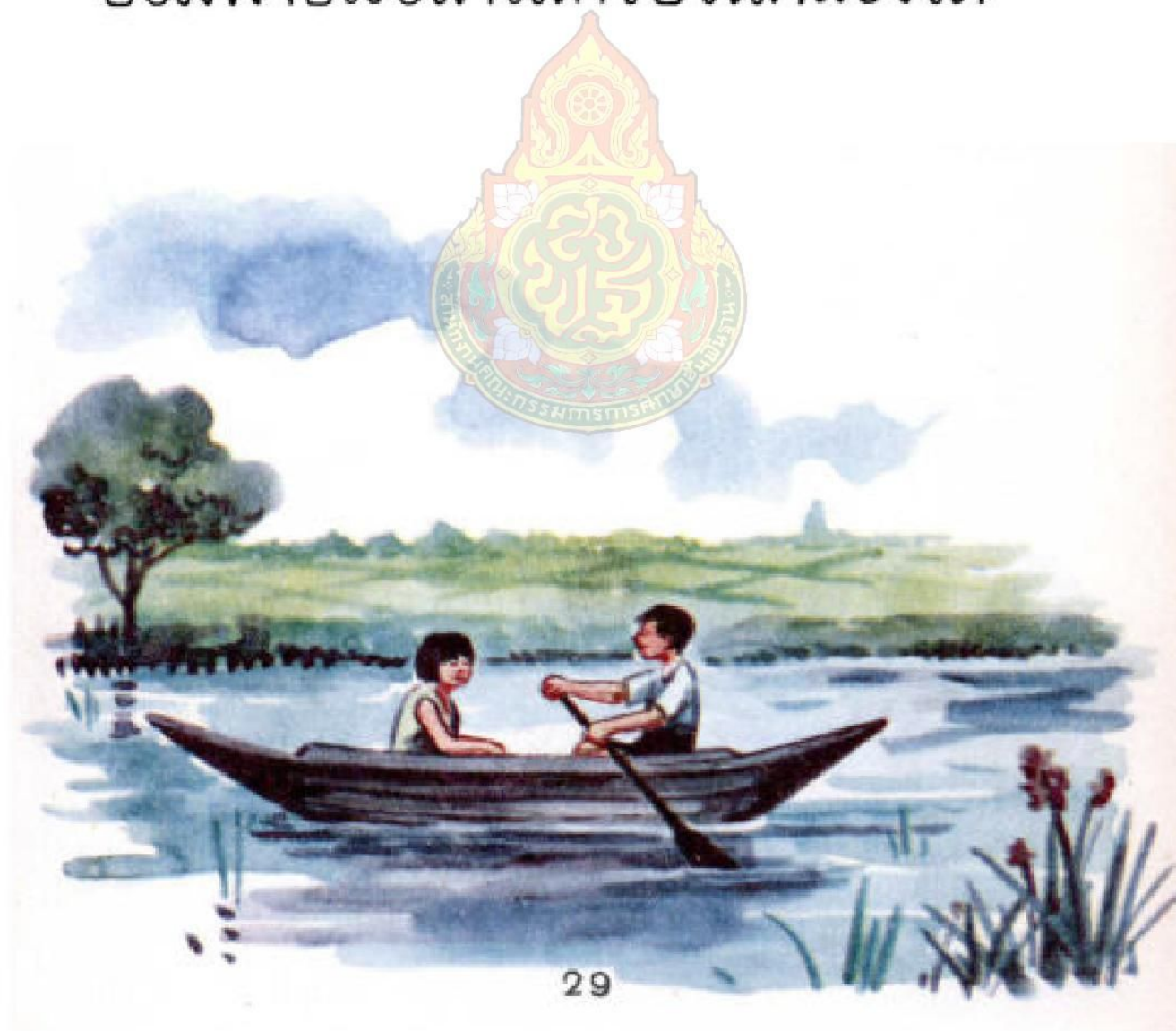
บางครั้งลมพัดแรงมาก
ลมที่พัดแรงเรียกว่า “พายู”
เมื่อลมพัดแรงมาก เราไม่ชอบ
ลมพายูอาจทำให้ของเสียหาย
ทำให้ต้นไม้หักโค่น พืชในไร่
เสียหาย ทำให้จากหลังคาปลิว
ทำให้ทะเลมีคลื่น และทำให้
น้ำในแม่น้ำลำคลองเป็นระลอก

บ้านของลุงทีในเมืองมีน้ำประปา
เมื่อลุงจะล้างมือ ลุงเปิดก๊อก
ป๋อมเห็นน้ำประปาไหลออกมาจากท่อ

น้ำเป็นของจำเป็นแก่ชีวิต
พืชต้องการน้ำเพื่อช่วยให้เติบโต
คนและสัตว์ต้องดื่มน้ำทุกวัน
เราใช้น้ำหุงต้มอาหาร อาบ
และทำความสะอาดทั่วไป
เรามีแม่น้ำลำคลองหลายสาย
หน้าฝนน้ำตามแม่น้ำลำคลองมีมาก
น้ำแล้งน้ำในที่ต่างๆแห้งเกือบขาด

น้ำในคลองหน้าบ้านป้อมเต็มฝั่ง
ป้อมชอบว่ายน้ำเล่นในคลองกับเพื่อน
ป้อมพายเรือลำเล็กไปในคลองได้

น้ำมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง
แม่น้ำ คู คลอง ห้วย หนอง
บ่อ และบึง ได้น้ำจากฝน
น้ำฝนนอกจากจะอยู่ในห้วยหนอง
คลองบึงแล้ว ยังไหลซึมลงไป在地
บางทีไหลเข้าดินทำให้เกิดลำธาร
เล็กๆไปรวมกันเป็นแควหรือเป็น
แม่น้ำ น้ำในแม่น้ำส่วนมากไหล
ลงสู่ทะเล

ลีดาเอาก่อนน้ำแข็งใส่ในถ้วยแก้ว
 ก่อนน้ำแข็งในแก้วละลายเป็นน้ำ
 ป่อมใช้ผ้าเปียกลบกระดานดำ
 ลักครุ่นหนึ่งน้ำที่กระดานดำแห้งหายไป

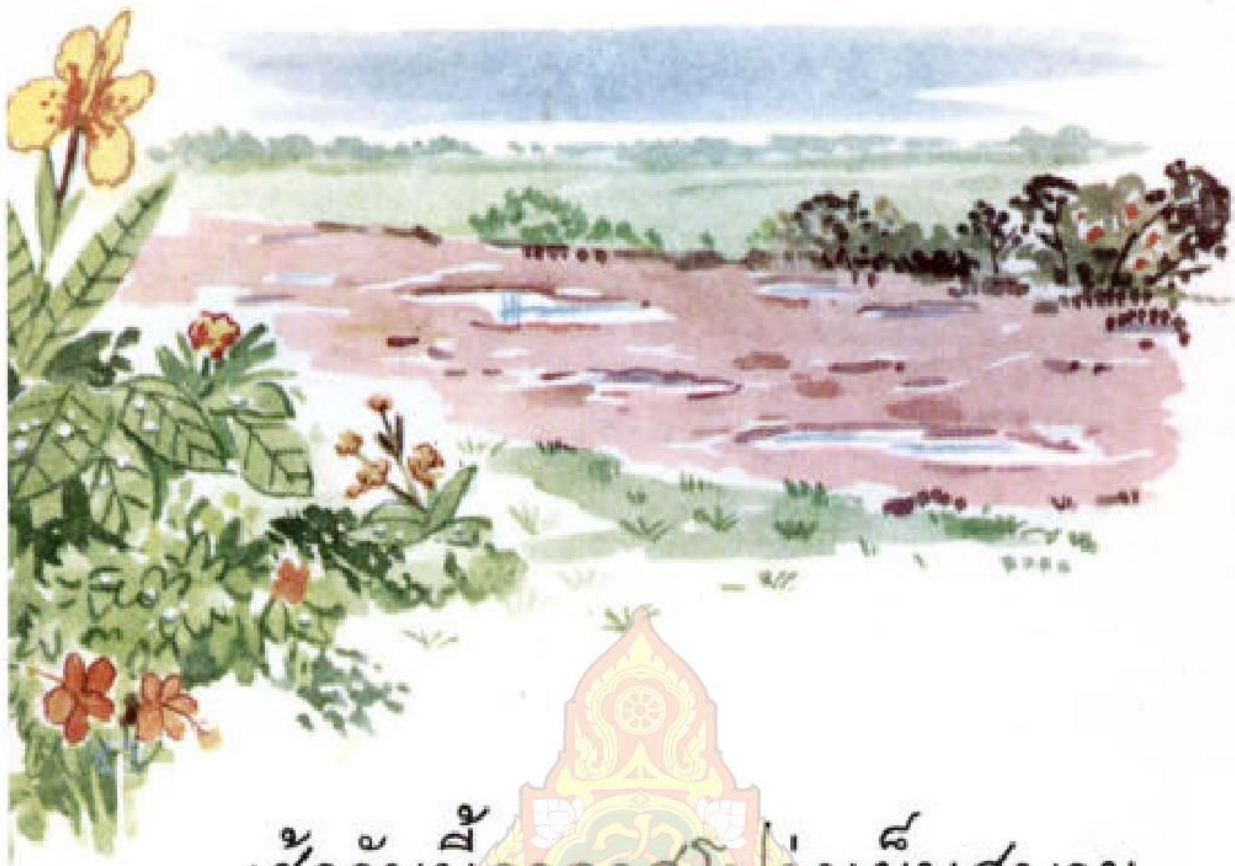
น้ำเป็นของเหลว อาจไหล
จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้
น้ำบางที่อุ่น บางที่เย็น หรือเย็นจัด
น้ำอาจเปลี่ยนเป็นน้ำแข็งได้
ที่ในเมืองมีโรงทำน้ำแข็งโรงใหญ่
หน้าร้อนเราชอบดื่มน้ำแช่น้ำแข็ง
ก้อนน้ำแข็งอาจละลายเป็นน้ำได้
น้ำกลายเป็นไอไปอยู่ในอากาศได้

ฝน

เสียงฝนตกดัง จ๊ก! จ๊ก! จ๊ก!
เมฆก้อนใหญ่ในท้องฟ้าลอยลงต่ำ,
เมื่อฝนตก เด็กกางร่มไปโรงเรียน

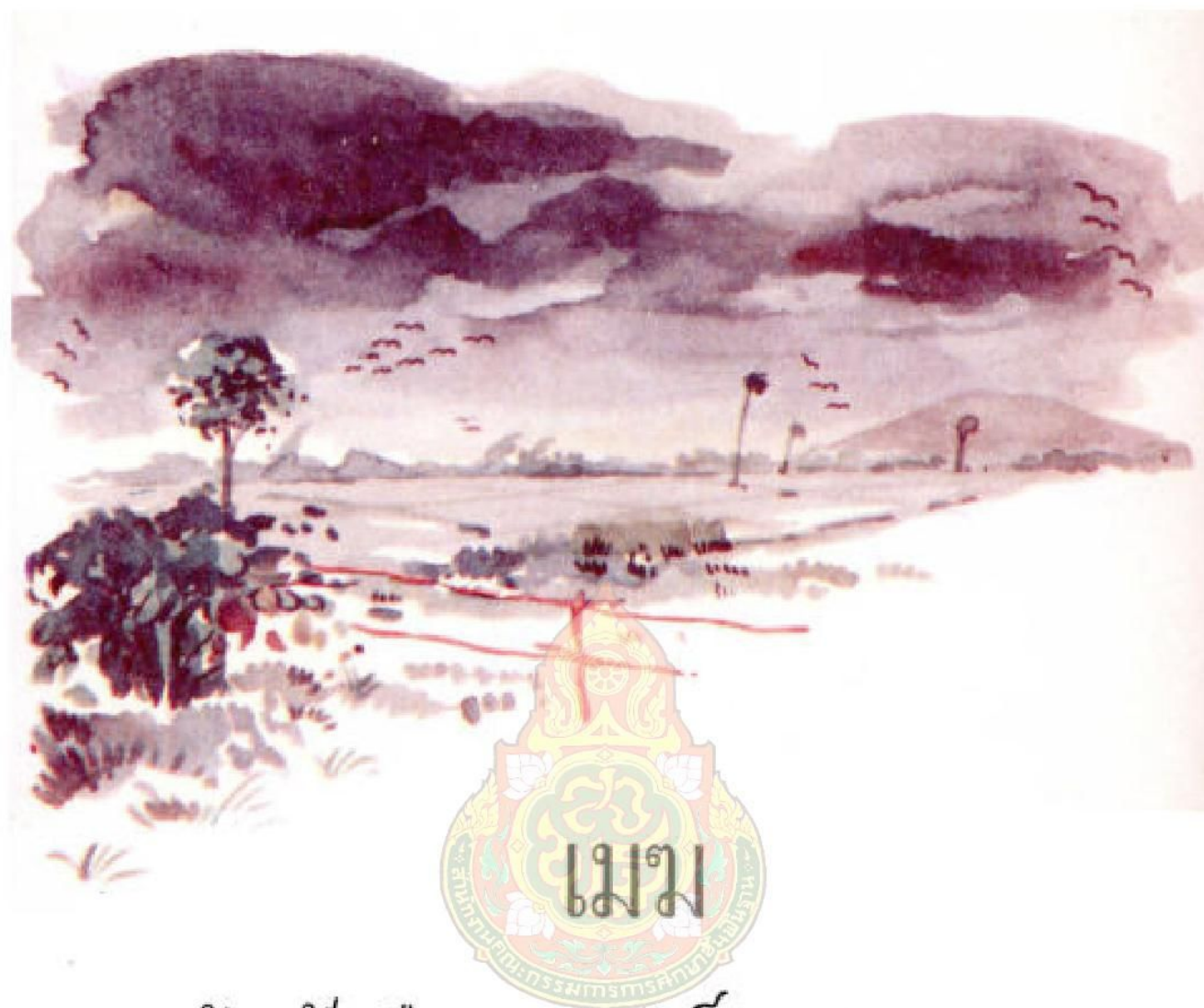

ฝนเกิดจากเมฆในท้องฟ้า
เมื่อละอองน้ำถูกอากาศเย็นเบื้องบน
จะรวมกันเข้าเป็นเมฆกลุ่มใหญ่
ลอยต่ำลง แล้วตกลงมาเป็นฝน
ฝนตกลงมายังพื้นโลก
ฝนทำให้คนและสัตว์มีน้ำดื่มน้ำใช้
ทำให้เกิดลำธาร ห้วย หนอง แคว
และแม่น้ำ และทำให้พืชงอกงาม

เข้าวันนี้อากาศโปร่งเย็นสบาย
ต้นไม้ดูสดชื่น มีน้ำหยดจากใบไม้
ดินเปียก บนถนนไม่มีฝุ่นละออง
เรารู้ว่าเป็นเพราะเมื่อคืนนี้ฝนตก

ฝนคือหยดน้ำที่ตกมาจากท้องฟ้า
น้ำฝนมาจากน้ำในที่ต่างๆ มาจาก
น้ำในแม่น้ำลำคลองและห้วยหนอง
มาจากตุ่ม คุ หรือบ่อน้ำในบ้าน
หรือมาจากไอที่เกิดจากการหุงต้ม
น้ำเป็นไอลอยขึ้นไปในอากาศ
เมื่อถูกอากาศเย็นจะกลายเป็นละออง
น้ำ ละอองน้ำจะรวมกันเป็นเมฆ
แล้วกลายเป็นฝน

ท้องฟ้ามืดมองไม่เห็นแสงแดด
เมฆสีดำกลุ่มใหญ่ลอยต่ำลง
ลมพัดแรง อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว

เมื่ออากาศเย็นลง ไอน้ำจะกลายเป็น
ละอองน้ำลอยอยู่ในอากาศ ละอองน้ำ
รวมกันมากๆ เป็นก้อนเมฆ บางครั้ง
เมฆในท้องฟ้าหายไป เพราะละออง
น้ำที่รวมกันกลับเป็นไอน้ำไปอีก บาง
ครั้งเพราะลมพัดพาเมฆไปเสียไกล
จนกระทั่งเรามองไม่เห็นเมฆเหล่านั้น
บางครั้งเพราะเมฆกลายเป็นฝนไป

เมฆลอยอยู่ไกลยอดเขาสูง
เมื่อดวงอาทิตย์จะลับขอบฟ้า
บางครั้งเราเห็นเมฆเป็นสีส้ม
และสีม่วง

เมมลออยอยู่ในห้องฟ้าเป็นกลุ่ม
เรือบินอาจบินผ่านกลุ่มเมฆไปได้
ยอดเขาสูงเหนือเมฆก็มี ถ้าเธอ
อยากขึ้นไปให้ถึง อาจผ่านเมฆไปได้
เมฆเปลี่ยนรูปและเปลี่ยนสีได้
กลุ่มเมฆที่เราแลเห็นจะเปลี่ยนรูปไป
ขณะที่มันลอยไปในท้องฟ้า
บางครั้งแสงแดดทำให้เมฆเปลี่ยนสี

ฤดู

เสียงลูกนกร้อง “จิบ! จิบ! จิบ!”

แม่นกนำอาหารมาป้อนลูกที่รัง

เธอเคยฟังเสียงลูกสัตว์ร้องไหม

ในปีหนึ่งๆ ประเทศไทยมีฝน
ตกหลายเดือน
ฤดูฝนเริ่มเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม
ชาวไร่ชาวนาต้องทำงานมาก
หน้าฝนต้นไม้แตกกิ่งก้านงอกงาม
บ้างออกดอกสีสวย บ้างออกผลดก
นกและแมลงเที่ยวบินหาอาหาร
มีอาหารมากในฤดูฝน

ในฤดูหนาวกลางคืนยาว
ป้อมต้นนอนก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น
ในเวลาเย็นเมื่อดวงอาทิตย์ตก
เธอเคยสังเกตดวงอาทิตย์ไหม

ในฤดูหนาวอากาศเย็นลง ฤดู
หนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม
มีลมหนาวพัดมาจากทางเหนือ
เราต้องใส่เสื้อผ้าหนาๆ เพื่อให้อบอุ่น
น้ำในบ่อและแม่น้ำลำคลองลดลง
ต้นไม้บางชนิดเปลี่ยนใบใหม่
ข้าวในนาสุกเหลืองอร่าม
ชาวนาช่วยกันเก็บเกี่ยวข้าวในนา

หน้าร้อนที่ชายหาดอากาศไม่ร้อน
ถ้าเธอเดินไปตามหาดทรายชายหาดทะเล
เธอจะพบเปลือกหอยหลายชนิด
เธอรู้จักเปลือกหอยอะไรบ้าง

ในฤดูร้อนอากาศมักร้อนจัด
ฝนไม่ตก พื้นดินแห้งแข็ง
น้ำในบ่อและแม่น้ำลำคลองลดลงมาก
ฤดูร้อนเริ่มเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน
โรงเรียนปิดภาคเป็นเวลาราวสองเดือน
หน้าร้อนนักเรียนได้หยุดพักผ่อนนาน
เด็กบางคนไปพักผ่อนต่างจังหวัด
บางคนไปป่าเขา บางคนไปชายทะเล

ดวงอาทิตย์และแสงแดด

เสียงไก่ขัน “เอ้ก อี เอ้ก เอ้ก!”

แสงเงินแสงทองจับท้องฟ้าสว่าง

ดวงอาทิตย์ขึ้นสู่ท้องฟ้าแต่เช้าตรู่

เธอเคยเห็นดวงอาทิตย์แรกขึ้นไหม

ดวงอาทิตย์ให้ความร้อนแก่เรา
เวลาเข้าดวงอาทิตย์ขึ้นทางตะวันออก
แล้วค่อยสูงขึ้นสูงขึ้นสู่ท้องฟ้า
ดวงอาทิตย์ให้แสงสว่างเวลากลางวัน
เราเรียกแสงอาทิตย์ว่า “แสงแดด”
เราจะรู้สึกร้อนถ้าเรายืนกลางแดด
ถ้านักเรียนอยากเรียนนอกห้องเรียน
จะต้องไปเรียนที่ใต้ร่มไม้ใหญ่

เวลาเที่ยงแสงแดดกล้าและ

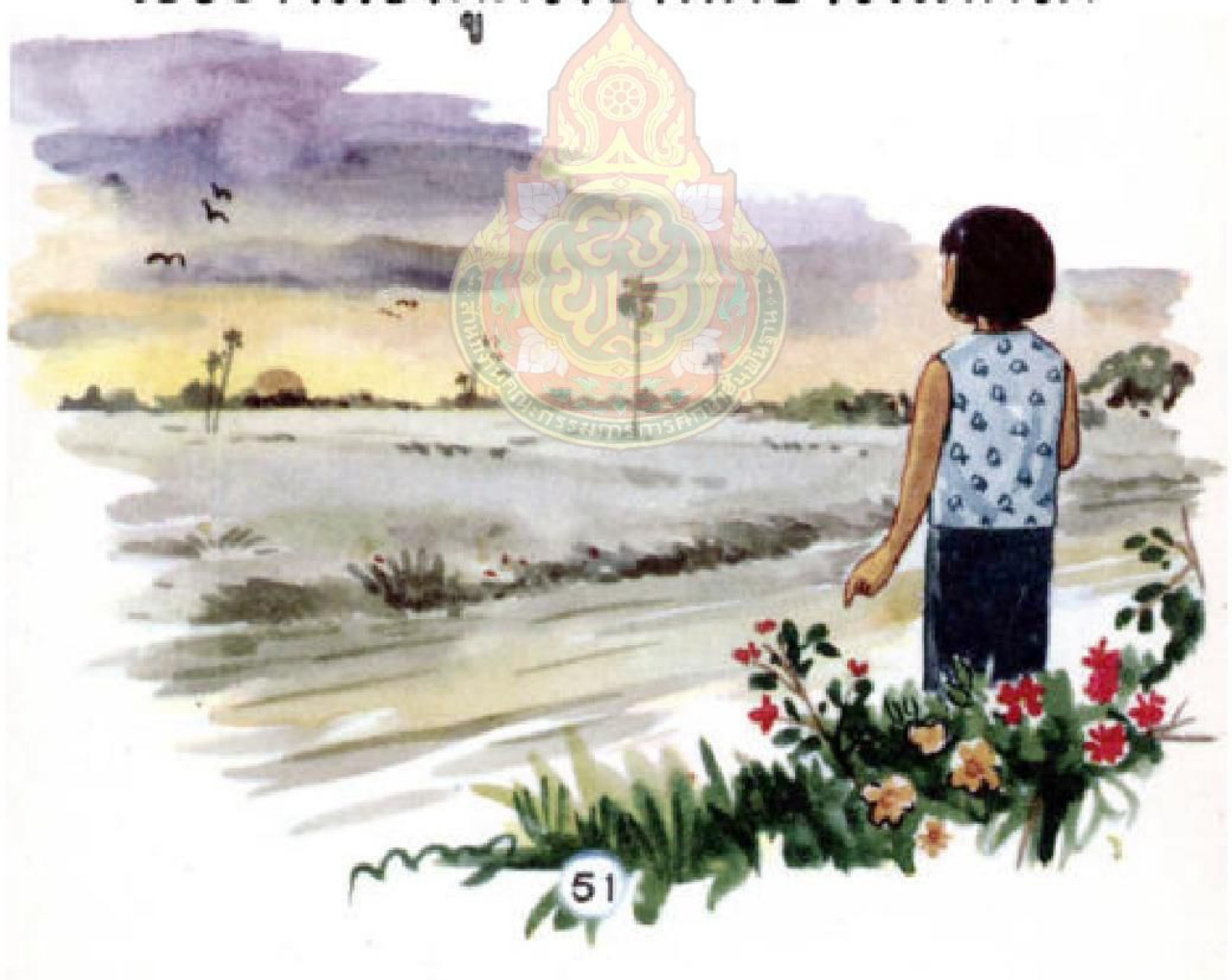
ร้อนมาก

ต้นไม้ใหญ่ที่มีใบดกให้ร่มเงาดี

เด็กชอบนั่งเล่นกันตามใต้ร่มไม้

ดวงอาทิตย์ช่วยให้เราใช้เวลา
ในเวลาเช้าตรู่แสงแดดยังไม่กล้า
เราอาจมองดูดวงอาทิตย์แรกขึ้นได้
เมื่อดวงอาทิตย์ส่องแสงกล้า
ถ้าเราไปมองดูเข้าตาอาจจะเสีย
เวลาเที่ยงดวงอาทิตย์อยู่สูงที่สุด
แล้วดวงอาทิตย์จะค่อยลดต่ำลงต่ำลง
จนลับขอบฟ้าไปในเวลาเย็น

ดวงอาทิตย์ตกในเวลาเย็น
เวลาเย็นแสงแดดไม่กล้า
ถ้าเธอหันหน้าไปทางทิศตะวันตก
เธออาจมองดูดวงอาทิตย์จวนตกได้

ดวงอาทิตย์เป็นลูกไฟกลมใหญ่
ซึ่งให้แสงสว่างแก่เราในเวลากลางวัน
เวลากลางวันเริ่มเมื่อดวงอาทิตย์ขึ้น
และสิ้นสุดลงเมื่อดวงอาทิตย์ตก
ดวงอาทิตย์ให้ความร้อนและแสงสว่าง
ดวงอาทิตย์ช่วยให้พืชเติบโต
ช่วยทำให้สิ่งต่างๆ แห้ง และทำ
ให้น้ำกลายเป็นไอลอยไปในอากาศ

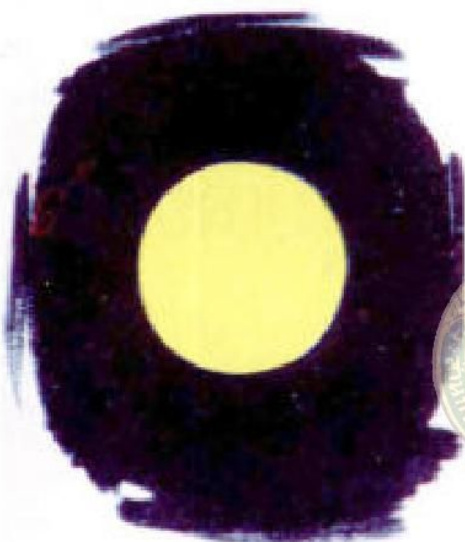
ดวงจันทร์และดาว

ป้อมยื่นดูท้องฟ้าที่หน้าต่าง
ดวงจันทร์ส่องแสงนวลเย็นตา
ในท้องฟ้าไม่มีเมฆบังดวงจันทร์

กลางคืนเริ่มเมื่อดวงอาทิตย์ตก
บางคืนเรามองเห็นดวงจันทร์สว่าง
บางคืนเรามองเห็นดาวเต็มท้องฟ้า
ดวงจันทร์และดาวในท้องฟ้า
ให้แสงสว่างแก่เราในเวลากลางคืน
เวลากลางคืนไม่มีแดด นอนสบาย
คนและสัตว์ส่วนมากนอนพักผ่อน
เด็กๆ ควรนอนหัวค่ำและตื่นแต่เช้า

ดวงจันทร์แรกเห็น
ในวันขึ้น ๓ ค่ำ

ดวงจันทร์เต็มดวง
ในวันขึ้น 15 ค่ำ

ดวงจันทร์ในวันแรม
7 ค่ำ หรือ 8 ค่ำ

ดวงจันทร์ได้รับแสงจากดวงอาทิตย์
แสงจันทร์ไม่ร้อนเหมือนแสงอาทิตย์
ดวงจันทร์เปลี่ยนรูปอยู่เสมอ
บางที่เราเห็นดวงจันทร์เป็นรูปเสี้ยว
บางที่เห็นครึ่งีก บางที่เห็นเต็มดวง
ดวงจันทร์แรกเห็นเรียก “ข้างขึ้น”
ดวงจันทร์กลมเต็มที่เรียก “เต็มดวง”
ดวงจันทร์แหว่งจากเต็มดวงเรียก
“ข้างแรม”

มีดาวสว่างอยู่ดวงหนึ่งทางเหนือ
ดาวดวงนี้เรียกว่า “ดาวเหนือ”
ดาวเหนือประจำอยู่ทางทิศเหนือ
ดาวเหนือช่วยให้เรารู้ทิศทาง

ดาวให้แสงสว่างในเวลากลางคืน
เมื่อไม่มีดวงจันทร์และไม่มีเมฆ
เราจะเห็นดาวยิบ ๆ ในท้องฟ้า
ในท้องฟ้ามีดาวมากจนนับไม่ถ้วน
ดวงใหญ่บ้าง เล็กบ้าง
ดาวบางดวงสว่างมาก
คืนเดือนหงายเรามองไม่เห็นดาว
เพราะแสงจันทร์กลบแสงดาวหมด

ของเล่น

ลีดายีนดลูกโป่งพวงใหญ่

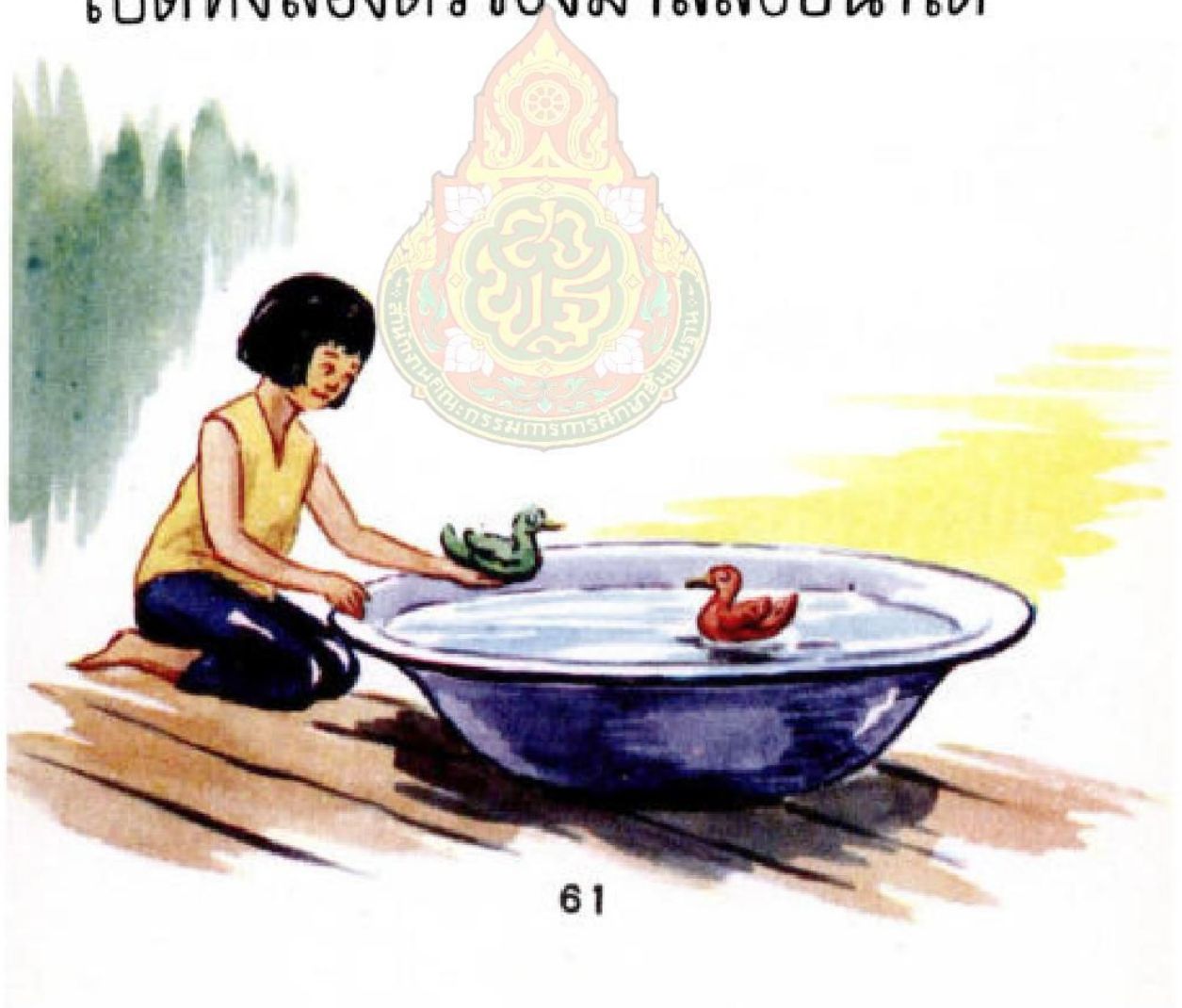
มีลูกโป่งสีเขียว สีแดง สีเหลือง

เธอชอบเล่นลูกโป่งไหม

เด็กเด็กมักชอบเล่นลูกโป่ง
ลูกโป่งบางลูกลอยขึ้นไปในอากาศได้
ลูกโป่งที่ลอยได้เรียกว่า “ลูกสวรรค์”
ถ้าเราไม่ถือเชือกที่ผูกไว้ให้ดี
ลูกสวรรค์จะลอยขึ้นไปสูงขึ้นไป
ลูกโป่งบางลูกลอยไปในอากาศไม่ได้
ถ้าเราปล่อยมันที่ผูกติดอยู่
ลูกโป่งเหล่านั้นจะตกลงบนพื้น

มาลีมีเป็ดยางสองตัว
ตัวหนึ่งสีแดง อีกตัวหนึ่งสีเขียว
มาลีเอาเป็ดยางใส่ในอ่างน้ำ
เป็ดทั้งสองตัวของมาลีลอยน้ำได้

ของเล่นบางชนิดลอยน้ำได้
ของเล่นชนิดใดมีอากาศอยู่ภายใน
ของเล่นชนิดนั้นจะลอยน้ำได้
เพราะอากาศมีน้ำหนักเบากว่าน้ำ
ถ้าเราเอาของเล่นเหล่านั้นกดลงในน้ำ
พอปล่อยมือก็จะโผล่ขึ้นมาอีก
ถ้าเธอมีของเล่นที่ลอยน้ำได้
จงลองกดน้ำเล่นดูบ้าง

ป้อมเอาก่อนหินใส่ลงในรถเข็น
เมื่อป้อมผลักรถ ล้อรถก็หมุน
ป้อมเข็นรถคันนั้นไปหาพ่อ

เด็กเด็กมักชอบของเล่น
ของเล่นบางชนิดเคลื่อนที่ได้
เด็กชอบเล่นของเล่นที่เคลื่อนที่ได้
ของเล่นบางชนิดมีลานไถให้เคลื่อนที่
เมื่อไถลานแล้วของเล่นจะเคลื่อนที่
ของเล่นบางชนิดมีล้อหมุนให้เคลื่อนที่
เมื่อผลักของเล่นชนิดนั้น ล้อจะหมุน
ล้อและลานช่วยให้ของเล่นเคลื่อนที่

แรงที่ใช้กับของเล่น

ป้อมเล่นว่าวอยู่ในทุ่งกับเพื่อน

ว่าวของป้อมสีชมพู มีหางยาว

ว่าวของแจ่มเป็นรูปผีเสื้อ

เธอชอบเล่นว่าวกับเพื่อนใหม่

เด็กชายมักชอบเล่นว่าว
ในฤดูร้อนตอนบ่ายมักมีลมว่าว
เมื่อว่าวปะทะลม ว่าวจะลอยขึ้น
ลมว่าวช่วยให้ว่าวลอยสูงขึ้น
ว่าวทำด้วยไม้ไผ่ผูกเป็นโครง
แล้วปิดด้วยกระดาษสีหรือกระดาษว่าว
ว่าวบางตัวมีหาง บางตัวก็ไม่มี
เรามักใช้ด้ายหรือป่านชักว่าว

มานะเอาเรือใบลำเล็กลงลอยน้ำ

เรือของมานะมีใบใหญ่

เมื่อมีลม เรือใบนั้นก็เล่นได้

เธอเคยทำเรือใบเล็กๆ เล่นไหม

เรือทั้งใหญ่และเล็กลอยน้ำได้
เรือแล่นไปตามแม่น้ำลำคลองได้
เด็กชอบเอาเรือใบลำเล็กลงลอยน้ำ
เมื่อลมพัด เรือใบจะแล่นไปตามลม
ลมช่วยให้เรือใบแล่นไปตามลำน้ำ
ถ้าลมพัดแรง เรือใบจะแล่นเร็ว
ถ้าลมไม่แรง เรือใบจะแล่นช้า
ถ้าไม่มีลม เรือใบจะลอยอยู่กับที่

พินมีเครื่องบินเล็กลำหนึ่ง
เครื่องบินลำนี้ทำด้วยกระดาษแข็ง
พินจับเครื่องบินพุ่งไปในอากาศ
เครื่องบินพุ่งไป
ได้ไกลๆ

เครื่องร่อนลำเล็กไม่มีใบพัด
และไม่มีเครื่องยนต์
ถ้าเราพุ่งเครื่องร่อนไปในอากาศ
ให้ทางปีกเล็กพุ่งไปก่อน
เครื่องร่อนจะพุ่งไปได้ไกล ลม
ช่วยให้เครื่องร่อนลอยอยู่จนสิ้นแรง
เครื่องร่อนเล็กๆ ทำด้วยไม้อัด
หรือทำด้วยกระดาษแข็งก็ได้

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

นายกำธร สัตติรกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

๘ พฤษภาคม ๒๕๑๒

พิมพ์ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๑๑

เลขที่

